

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Подорожне число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш мноства і віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хоруцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Поляки а Чехи.

(X) В ч. 255. подали Narodni Listy з нагоди подорожи д-ра Кербера по Галичині цікаву статю п. з. «Polaci a my», котра освідлює політичні і парламентарні відносини, отже не без інтересу буде і для рускої суспільности. Тим то подаємо її в цілій основі. Narodni Listy пишуть:

«Один з німецьких тижневників, д-рови Керберови вельми близький (Montagsrevue — ред. Русл.), написав недавно замітну статю. Щоби нам там доказати, як даремні наші всі змаганя, добити ся права і приневолити владу, щоби супроти нашого народу виконувала закони, виводив, удаючи начеб допустив ся недискретности, що сьогодні після довершеної подорожи д-ра Кербера не можемо мати сумніву о тим, як Поляки думають про наш спір з владою і про нашу тактику. Др. Кербер був би мабуть на польськім ґрунті і маючи перед собою послів польского народу, певно не проголосив, що даремні всі наші змаганя, щонебудь вимогти, іменно односторонні уступки, підмогу обструкції, та що він не допустить, щоби народний стан посіданя Німців був яким небудь способом нарушений, — наколиб не було ему відомо, що з тим его становищем зовсім згоджують ся заступники польского народу.

«Ми ждали, чи на се проголошенє, котре засвѣжа було розтелеґрафовано кореспонденційним бюром на всі сторони світа, не надійде з Галичини, з компетентних місць якесь поясненє, одначе нічого не тільки не пояснено, але навпаки о скілько можна догадувати ся з висловів дневникарских в Галичині, польські круги тамошні з д-ром Кербером, як їм на своїй подорожи представив ся, є зовсім вдоволені, а шеф кабінету не має причини вислідом своєї польської подорожи журити ся.

«Се є зовсім природно. Поляки не мають в своїм краю Німців, а се є відомо, що як-раз Німці настають на те, щоби Галичину вилучити з обсягу німецько-народних справ. Тих кількасот тисяч жидів, котрих мова тоді, коли ще Полякам не вело ся так добре, спольщила, а они і так як всюди инде, прилучили ся до тих, котрим повело ся хватити владу краю в свої руки. Дячогож би Поляки не мали бути вдоволені д-ром Кербером, коли їм в справах господарских і культурних приобіцяв великі подарки, наколи они знають, що се досягнуть в таким случаю, як буде поборена чеська обструкція, а парламент стане діяльним.

«Се відомо, що др. Кербер, о скілько розходить ся о обіцянки економічні, уміє трудити ся на великі розміри і що майже так само, як уміє перевести стоміліонні кредити, уміє протягом дальшого поступу продавати кожний міліон з тих кредитів окремо за дальші важніші уступки для влади евентуально, що всліє своєю державною умілостю ті міліони назад привернути або повернути в иншу сторону, як та, в котру они мали піти.

«Здає ся отже, що понад голови з де-

мокращією кокетуючих дневників польских і понад голови тих немногих приятелів чесько польської згоди Поляки пристали на становище д-ра Кербера і що попсовані в дечім взаємнини его до п. Яворского і его близьких приятелів і прихильників знов прояснили ся і що незгоди, яка повстала з почином сего року, вже усунено, а в тім згляді сповнено бажанє Корони, за котрої приводом передовеїм др. Кербер рішив ся відбути свою галицьку подорож.

«Здає ся отже бути правдою, що висловив, як ми в горі навели, віденьський тижневник ґр. Штірґа, що також Поляки згоджують ся з д-ром Кербером, що «німецький стан посіданя» не сьміє бути в нічім нарушений

«Наколи сей наш здогад покаже ся правдивим, а ми на жаль чого иншого й не сподіваємо ся, то се буде новим доказом, що в політиці рішає лине самолюбство та інтерес, а все инше має бути з неї виключено. В політиці не поплачує ані право, ані споріднена суплемінність, в політиці давно уже перестала бути учителькою історична наука — в політиці є сей витязем, хто так чи инакше в боротьбі найбільше урве.

«Що нам до Чехів! Нічого. Таке є пересвідченє керманців польської політики в Галичині, а се зовсім не вадить їм, як сего маємо докази з многих літ, лучити ся нині проти нас з тими, котрі кільканайцять кільометрів від Кракова ведуть з польскими побратимцями ворожу боротьбу. Гей же, на Німців в Шлеску, в Познаньщині і в західних Прусах, але дома Німець польський приятель.

«Може глядимо на се, що стало ся, занадто скрізь чорні скла, може справа не так має ся, а що каже конвенціональна ввічливість, треба розріжнювати від прояву згоди і приязни?

«Як небуть раді були-б ми наклонити ся до сего погляду, однак сему противить ся то, що ми зазнали в минувшині. Конечно треба записати в історії, як поводили ся Поляки в ту пору, коли на чолі передлитавської влади стояв їх земляк, а як поводили ся опісля, коли розходило ся о те, щоби розбити діло, котрого Поляк був інтелектуальним творцем (язикові розпорядки — ред. Русл.), хоч мало иншу вивіску. Як поводили ся Поляки, коли ще правиця була в купі, як поводили ся ті приятелі з окликом: «За нашу і вашу волю!» панове Яворский et cons. супроти нас, коли розходило ся о знесенє язикових розпорядків? Се історичний факт, що не дасть ся нічим змінити ані заперечити, що Яворский був покликаний на пораду і висловив, що его польське Коло нічого не буде мати проти того, як будуть знесені язикові розпорядки, а се відомо, що ви-старчило-б було одно слово польське, щоби від нашого народу відвернути се упокоренє і сей сором. Але замість того п. Яворский і его приятелі должили ще до того своє полічє.

«Се один з найсумніших розділів тої то вельми сумної нашої політичної епопеї,

а хоч би як хотіли їх в тім виправдувати, то їм здає ся, що ми Чехи гнобили страшно своїх краян Німців. Може ми на основі руских дневників зле освідомлені, що они не хотять признати справедливих прав народови славянському, спорідненему, бо у себе дома не инакше поступають проти славянського народу (Русинів) як Німці у нас? Не хочемо про се розводити ся. Нерадо мішаємо ся до спорів народів братних.

«Поляки з д-ром Кербером знов порозуміли ся, бо инакше не важив би ся був майже посеред них і ними окружений так визиваючо кинути нам рукавицю в лице, наколиб був наперед не забезпечив ся у них на їх згоду. Поляки при тім кермують ся засадою, що кожний собі найблизший, що ми повинні би собі також зятимити.

«Не зображаймо собі річий инакше, як они дійсно є, а не обманимо себе самі. На польську поміч дальше так само числити не можемо, як на поміч католицкого центра. Німецьких автономістів вже нема — нині що Німець, то наш противник.

«Але проте не вдаваймо ся в зневіру. Почуваємо в собі доволі сили, показати тій державі, що єї правний розвиток є неможливий, поки не осягнемо свого права. А ми скорше не зложимо оружя, поки не виборемо того, що для нашого народного естования конечно. Не уступимо і не попустимо!»

Се зовсім не віщує великих надій державній раді і не потребує дальшого поясненя.

Єще слово про „політику улиці“.

Отверте висказанє нами свого погляду на події побуту д-ра Кербера у Львові, зааранжовані кількома недовареними політиками, групуючима ся коло редакції «Діла», намагав ся сей орган представити як якийсь хитрий маневр з нашої сторони в личних і користололюбних цілях. Надто сильно почуваємо своє власне достоїнство, як і злону противника, щоби старати ся пересвідчити его про цілу нищету таких інсинуацій, однак вертаємо єще раз до сеї справи, бо єї тло є далеко загальніше і ширше, чим би зразу здавало ся і на тім тлі стане кождому вповні арозумілим наше становище.

Від часу япансько-росийської війни — прошу не дивувати ся — починило ся щось таке в редакції «Діла», що не може вивести єї зі стану нервозности і якоїсь непевности. Зразу ставуло було — разом в всепольскими дневниками — по стороні Япанії зі своїми симпатіями, бо горячим темпераментам і буйній фантазії здавало ся, що за кілька місяців Япанії розібють в пух росийську силу, вибють і випрут Москалів аж за Байкал, а «ослаблене правительство і его чиновництво» буде примушене дати конституцію в європейській Росії. Тоді піднесе ся Україна з вікового сну, а наша українська справа піде широким шляхом розвою трицятиміліонного народа.

Але не так склало ся, як ждало ся коротковорим, а загонистим дневникарям. Дійсність не подає богато поля для фантазії. Як-раз вій-

